

TEST: OLYMPUS AZ-330 OG PENTAX ZOOM 105

Olympus fortsætter sin fremmarch i den kompakte superzoom-klasse med en forbedret udgave af AZ-300 Superzoom. Væsentligst har man overført flash-systemet fra AZ-200 Superzoom, dvs. anti-røddøje-flash og automatisk regulering af flashstyrken. Desuden har man flyttet flashreflektorens centerlinie op over objektivets centerlinie, så skygger falder mere naturligt.

Pentax vil også være med i denne klasse og lancerer nu en direkte konkurrent med betegnelsen Zoom 105 Super, refererende til objektivets zoom-område, der ligesom Olympusens går fra 38 til 105 mm. Pentaxen udmærker sig især ved et meget kompakt design, det store zoom-område taget i betragtning. Og desuden er der en lang række gode tekniske finesser.

Forbedret Olympus

Da Olympus i 1988 præsenterede sin AZ-300 Superzoom, blev det valgt til »European Compact Camera 88-89«. Der var da også tale om en af de største nyskabelser med et design og en teknik, der gik op i en højere enhed, selv om det måske er lidt af en tilsnigelse at kalde kameraet for kompakt.

Ved normal brug har Olympus AZ-330 et yderst beskedent antal betjeningsknapper... men under et lille dæksel findes et stort antal »ekstra« muligheder.

Betjeningsknapperne er samlet bag på Pentaxen. Bemærk det lille søgerokular (øverst til venstre) med de to lysdioder.

DUEL

i den avancerede zoomklasse

Tre gange zoom er ved at være almindeligt i avancerede lommekameraer. Steen Møller Sørensen har testet to af de allerbedste, nemlig Pentax Zoom 105, der netop er udnævnt til »European Compact Camera«, og Olympus AZ-300. Sidstnævnte er en forbedret udgave af Olympus AZ-300, der fik »Compact«-prisen for et par år siden.

Den nye udgave, der nu hedder AZ-330 Superzoom, ligner den tidligere så meget, at man skal kigge godt efter for at se forskellen. Men den er der, og forbedringerne placerer kameraet helt i front i sin genre.

Når kameraet er udstyret med den medfølgende håndrem, ligger det utroligt godt i højre hånd. Man føler virke-

ligt, man har greb om tingene, og den elektriske 3-gang zoomfunktion, der betjenes med venstre hånd, fungerer lynhurtigt og præcist. Man glædes også over, at Olympus har forsynet den nye model med trinløs justerbar dioptri af søgeren fra -2 til +1, en gevinst for mange brillebrugere.

Begge kameraer har 3xzoom, nemlig 38-105 mm. Men Pentaxen er kompaktere og mere traditionel i udformningen.

Drilsk objektivdæksel

Det største irritationsmoment ved kameraet – og det er faktisk kun en bagatel – er det løse objektivdæksel, der driller ved af- og påmontering. Til gengæld er dækslet udformet sådan, at det tillader fast montering af f.eks. et UV-filter. Og så har man mulighed for at investere i et specielt objektivdæksel med en trådløs fjernudløser, som virker op til en afstand på 5 m. Denne form for selvudløser er langt bedre end den traditionelle med 10-12 sekunders forsinkelse, der naturligvis også findes i Olympus AZ 330.

Anti-rødeøjeflash

En af nyhederne på AZ-330 Superzoom er den særlige Olympus metode til reduktion af risiko for røde øjne ved flashfotografering. Når man vælger den særlige auto-S flashindstilling, indledes fotograferingen med 20 svage glimt over ca. 1 sek., hvorefter det egentlige, kraftige blink brændes af, og optagelsen sker. Ideen er god nok, for de 20 svage glimt får pupillerne i folks øjne til at lukke sig en smule, og når billedet for alvor skal i »kassen«, er de røde øjne reduceret til et minimum. Det er dog ikke helt uden problemer at benytte den specielle auto-S flash, for det viser sig i praksis, at mange mennesker forbavses over de mange hurtige flash-glimt, en forbavselse der ofte kan ses af ansigtsudtrykket på de færdige billeder.

Flashteknikken er yderligere forbedret, idet Olympus også har indført automatisk flashstyrkeregulering, en teknik der, ligesom anti-rødeøjeflash, i første omgang blev lanceret af Olympus i model AZ-200 Superzoom.

Autofokus

Når Olympus nu har valgt at forbedre sin AZ-300 Superzoom ved at overføre flashteknikken fra AZ-200 Superzoom

og lægge 30 til typebetegnelsen, er det egentlig underligt, at man ikke også har overført 3-punkt-autofokussystemet, som i høj grad hjælper til at undgå fokuseringsfejl og mindsker behovet for at benytte fokuslåsen, hvis hovedmotivet ikke er midt i billedfeltet.

AZ-330 Superzoom må altså, ligesom Pentax Zoom 105 Super, nøjes med den traditionelle 1-punkt-autofokus, der brugt rigtigt naturligvis giver hurtig og sikker fokusering på næsten alle motiver. Udløseren er i øvrigt behageligt stor og blød i sin virkemåde, ligesom der er et svagt klik, der markerer forskellen mellem præfokusering og udløsning.

De skjulte detaljer

Olympus har på forbilledlig vis begrænset de synlige betjeningsknapper til dem, der oftest anvendes. Den almindelige familiefotograf behøver således ikke bekymre sig om de tekniske specialiteter, der aktiveres med de fire tryk-

knapper, skjult under et lille dæksel på kameraets overside. For den lidt mere avancerede amatør giver de skjulte knapper imidlertid en lang række kreative muligheder, som du kan se det i skemaet over tekniske finesser.

Mindste motivafstand

Man må også glæde sig over, at Olympus har reduceret mindste motivafstand i forhold til den gamle udgave. Nu kan man på 38 mm brændvidde gå helt ned til 80 cm, som dog aftrappes gradvis for at ende ved min. 130 cm med brændvidden på 105 mm. Her har man så muligheden for at trykke på makroknappen, hvorefter man – ved brændvidde på 105 mm – igen kan gå ned til en mindste afstand på 80 cm. Der er ingen maksimumsafstand i makrostilling, idet autofokussystemet virker kontinuerligt i hele området fra 80 cm op til uendeligt. Som en fin detalje sker der automatisk en lille drejning af søgeren, så parallelsejlfjeld undgås i makrostillingen, når afstanden er i området 80-130 cm.

Brugerinformationer

Som det hører sig til i dag, er Olympus 330 naturligvis forsynet med et stort flydende krystaldisplay, der giver alle ønskede informationer, dog uden mulighed for natlys. De traditionelle søgerinformationer med dioder for autofokus og flash er her suppleret med en ekstra, der giver signal ved anvendelse af spotmåling. Dioderne sidder diskret i venstre side af søgerbilledet og virker upåklageligt.

Den nye Pentax

Pentax har faktisk æren for at have bragt det første 24x36 mm kompaktkamera med zoomobjektiv på markedet. Navnet var Zoom-70 og året var 1987. En præstation der bragte Pentax titlen

»European Compact Camera 87-88«.

Pentax har siden da lanceret flere modeller i samme genre senest topmodellen Zoom 105 Super, der har samme zoom-område som Olympus AZ-330 Superzoom og derfor er en direkte konkurrent. I forhold til Olympusen har Pentax 105 et mere traditionelt design, som, når man først får kameraet i hånden, viser sig at være meget »strømflinet« og utroligt kompakt for et kamera med 3xzoom.

Noget af det kompakte design hænger sammen med, at objektivtubusen først kører ud af kamerahuset, når hovedafbryderen aktiveres. Her glæder man sig straks over, at kameraet er forsynet med automatisk objektivdæksel: Samtidigt med at objektivtubus kører ud af kamerahuset, åbner lamellerne ind til objektivets frontlinse. På den måde slipper man for besværet med at håndtere et løst dæksel, som man måske også let kommer til at smide væk.

Infodisplay

Når først on/off-knappen på bagsiden af kameraet er aktiveret – hvilket i øvrigt godt kan drille en lille smule – får man alle de informationer, man har brug for på det store infodisplay, der oven i købet er forsynet med trykknop til natbelysning.

Infodisplayet fungerer som en slags tegnefilm, hvor man ser kameraet med markering af, hvilke knapper der kan betjenes, film i kameraet, et bagstykke når det må åbnes, en flash der automatisk vil fyres af og en objektivtubus, der kører ud af fronten i takt med zoomningen. Hertil kommer oplysning om den aktuelle brændvidde i tal med spring på 4-5 mm samt alle de sædvanlige symboler for flash, selvudløser og makroindstilling m.v. Sidst, men ikke mindst vises billedtælleren.

Olympus AZ-330 med objektivet indstillet på 38 mm.

Olympus AZ-330 med objektivet indstillet på 105 mm.

KORT OM OLYMPUS AZ-330 SUPERZOOM

Jeg værdsætter:

- * God søger med info-dioder og dioptri-justering
- * Mulighed for spotmåling.
- * Mulighed for trådløs fjernudløsning som tilbehør
- * Automatisk flashstyrke-regulering
- * God optisk kvalitet
- * Automatisk parallaksekorrektion på makro
- * Automatisk fill-in-flash.

Jeg savner:

- * Mindre drilsk objektivdæksel helst automatisk
- * Lidt kraftigere flashstyrke

KORTFATTET OM PENTAX ZOOM 105 SUPER:

Jeg værdsætter:

- * Automatisk objektivdæksel
- * Zoom-flash
- * Meget kompakt kamera, zoom-området taget i betragtning
- * Godt info-display med mulighed for natlys
- * Mulighed for Bulb-tid til natfotografering uden flash
- * Mange tekniske finesser

Jeg savner:

- * Kortere minimum motivaafstand end 1,3 m på alle brændvidder
- * Bedre lysstyrke i tele-området
- * Mindre distraherende lysdioder ved søger
- * Lidt kraftigere flashstyrke

Pentax har desuden placeret to traditionelle dioder for henholdsvis autofokus og flash lige til højre for søgeren. Desværre er der en tendens til, at de er lidt for dominerende og derfor godt kan virke distraherende.

Zoom og autofokus

Zoomknappen, der sidder bag på kameraet lige ud for tommelfingeren, kan betjenes på to måder. Hvis den kun aktiveres halvvejs af fuldt udslag, opnås en stepfunktion, hvor brændvidden ændrer sig ca. 20%, hvorefter den stopper

Når Pentaxen slukkes, trækkes objektivet en ekstra tak ind i kamerahuset. Samtidigt dækkes frontlinsen af et sæt lameller, så man slipper for et løst objektivdæksel.

igen. Hvis knappen aktiveres til fuldt udslag, arbejder zoom-funktionen kontinuerligt og stopper, når knappen slippes, eller når objektivet når sin ydergrænse. Systemet fungerer upåklageligt, og efter en smule tilvænnning lærer man at værdsætte stepfunktionen, fordi man i mange situationer undgår at zoome for meget, så man må køre lidt tilbage igen.

Autofokus funktionen er hurtig og velfungerende, og der er næsten ikke det motiv, man ikke kan fokusere på,

hvis bare afstanden er over 135 cm. Hvis motivaafstanden kommer under de 135 cm, må man ty til makro-indstillingen, som vi vender tilbage til senere. En minimumafstand på 135 cm over hele zoom-området er nok lige i underkanten, men det er måske – sammen med den forholdsvis svage lysstyrke i tele-området – »prisen« for det meget kompakte design.

Makro på to måder

Pentax har valgt at indbygge to makro-funktioner: henholdsvis den »normale«, der aktiveres med en trykknop på kameraets overside, og en supermakro, der aktiveres med en trykknop skjult bag et lille skydedæksel i den ene side. Den »normale« makrofunktion, der indstiller brændvidden på 105 mm, giver mulighed for optagelser i området 75-135 cm med fuld autofokusfunktion. Hvis afstanden ubevist bliver større end 135 cm, sker der intet ved det, for så annullerer kameraet automatisk makro-indstillingen. Det samme sker ved betjening af zoom-knappen.

Ved indstilling på supermakro bliver brændvidden ligeledes indstillet på 105 mm, men afstandsindstillingen låses fast på 45 cm (autofokusfunktionen sættes ud af drift). For ikke at skulle rende rundt med et målebånd, har Pentax valgt at udforme kameraremmen med en fast monteret plastikclips, så man kan måle afstanden 45 cm med den løse ende af remmen.

Ved supermakro vil flashen altid brænde af, og søgeren bliver afdækket, så den nogen lunde svarer til det sande billedfelt. Pentax anbefaler kun at benytte supermakro i forbindelse med negativ farvefilm i området ISO 100-400.

Den »normale« makrofunktion er enkel og lige til at benytte, hvorimod supermakro straks kræver lidt mere af fotografen og næppe kan bruges til sommerfugle, som sandsynligvis vil flyve, når man kommer med »målebåndet«.

Kreative detaljer

Ligesom Olympus 330 har Pentax en lang række tekniske finesser, som du kan se i skemaet. En af de mere specielle fortjener måske lidt omtale, nemlig intervalltimeren, der muliggør en serie af automatiske optagelser, med kameraet opstillet på stativ. Man vælger først, hvor lang tid der skal gå inden første optagelse, dernæst tidsintervallet mellem de enkelte optagelser og sidst det antal billeder, man ønsker optaget. Tænk dig f.eks., hvordan systemet kan dække udviklingen i en pinsefrokost med alle vennerne. Billede nr. 1 viser gæsterne omkring bordet før den første snaps, billede nr. 2 mellem 1 og 2 snaps osv.

Pentax Zoom 105 er udstyret med et stort LCD-vindue, der viser funktionerne som en hel lille »tegnefilm«.

Pentax Zoom 105, med objektivet indstillet på 38 mm.

Sammenfatning

Olympus AZ-330 Superzoom og Pentax Zoom 105 Super er to meget spændende og ydedygtige kameraer, spækket med tekniske finesser, der gør dem til andet og mere end stort set alle andre kompaktkameraer på markedet i dag – uden at de af den grund er besværlige i brug.

Yderligere har testoptagelser vist, at begge kameraer er velfungerende, samt at begge objektiver er fornuftigt korrigeret mod de traditionelle objektivfejl.

Skal man endelig komme med en ønskeliste for næste generation af det kompakte zoomkamera, må det være lidt bedre lysstyrke specielt i teleområdet, lidt kraftigere flashstyrke og sidst men ikke mindst et zoomområde, der går lidt længere ned i brændvidde, f.eks. til 28 mm.

Indtil denne ønskeliste bliver opfyldt, kan jeg varmt anbefale den lidt mere krævende familiefotograf, der gerne vil udvide de kreative muligheder, at se nærmere på de to duellanter i denne test.

Pentax Zoom 105, med objektivet indstillet på 105 mm.

VEJLEDENDE PRISOPLYSNINGER:

Olympus AZ-330 Superzoom	kr. 3.495,-	Pentax Zoom 105 Super	kr. 3.495,-
Olympus dato-back (levering senere)	kr. 300,- (ca.)	Pentax Zoom 105 Super Data	kr. 3.795,-
Olympus fjernudløser	kr. 225,- (ca.)	Pentax fjernudløser	kr. 370,-
Olympus etui	kr. 250,- (ca.)	Pentax etui	kr. 195,-

TEKNISKE FINESSER

	Olympus AZ-330 Superzoom	Pentax Zoom 105 Super
Automatisk objektivdæksel	nej	ja
Zoom-flash	nej	ja
Dioptri-justering af søger	ja, -2 til +1	ja, tilbehør
Auto-flashstyrke-regulering	ja	nej
Lukkerblokering ved for kort afstand	ja	ja
Automatisk strømafbrydelse	ja, delvis	ja
Anti-rødøje-flash	ja	nej
Fill-in og -off-flash	ja	ja
Flash med lang lukkertid	ja	ja
Automatisk modlysflash	ja	nej
Serieoptagelser	1 stk. pr. 0,8 sek.	1 stk. pr. 1,3 sek.
Spotmåling	ja	nej
Belysning af info-display	nej	ja
Bulb-indstilling	nej	ja
Multidisponering	ja	ja
Fjernudløser (tilbehør)	ja, trådløs	ja, kabel
Intervaltimer	nej	ja
Auto-zoom-funktion	ja	nej
Servo-autofokus	ja (med step)	ja, kun ved serie
Dato-back	ja, tilbehør	ja (special model)
Inskruningsfilter, tilbehør	ja	nej
Step-zoom-funktion	nej	ja
Multibillette-selvudløser	nej	ja, op til 5 sek.

TEKNISKE DATA

	Olympus AZ-330 Superzoom	Pentax Zoom 105 Super
Objektiv zoom-område	38-105 mm	38-105 mm
Objektiv lysstyrke	4,5-6	4-7,8
Min. afstand i normal indstilling	0,8-1,3 m	1,35 m
Min. afstand i makro (105 mm)	0,8 m	0,75 m
Afstand i supermakro	Findes ikke	Fast 0,45 m
Programlukkerområde	1/500-2 sek.	1/250-1/3 sek.
Eksp. område ved 38 mm	EV 3,4-17	EV 9-16,5
Eksp. område ved 105 mm	EV 4,4-17	EV 11,5-16,5
Eksp. korrektion	± 1,5 EV	± 3,0 EV
DX-kodningsområde ISO	25-3200	25-3200
Flash rækkevidde 38 mm	0,8-4,7 m	1,35-5 m
v/ISO 100 105 mm	1,3-3,5 m	1,35-3 m
Flash genopladningstid	ca. 3,5 sek.	ca. 3 sek.
Søgerens dækningsgrad	85%	87%
Mål (bxhxd)	137x80x99	143,5x82,5x68,5
Vægt	610 g	480 g